

ВИСНОВОК

щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з Рішенням Конституційного Суду України від 14 лютого 2024 року № 1-р(П)/2024 щодо гарантування захисту прав і свобод особи за рішенням Європейського суду з прав людини (реєстр. № 11508 від 21 серпня 2024 року)

На виконання пункту 2 Постанови Верховної Ради України «Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з Рішенням Конституційного Суду України від 14 лютого 2024 року № 1-р(П)/2024 щодо гарантування захисту прав і свобод особи за рішенням Європейського суду з прав людини» від 18 грудня 2024 року № 4159-ІХ Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 20 лютого 2025 року (протокол № 182) зауваження і пропозиції, що надійшли від суб'єктів права законодавчої ініціативи до проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з Рішенням Конституційного Суду України від 14 лютого 2024 року № 1-р(П)/2024 щодо гарантування захисту прав і свобод особи за рішенням Європейського суду з прав людини (реєстр. № 11508), поданого Кабінетом Міністрів України і прийнятого парламентом за основу (далі – Законопроект).

Комітетом до другого читання підготовлено Порівняльну таблицю до Законопроекту, яка містить 29 поправок і пропозицій, за результатом розгляду яких пропонується 6 поправок врахувати (включаючи врахувати частково та врахувати редакційно), 23 поправки відхилити.

З метою усунення неузгодженостей та неточностей у тексті Законопроекту, Комітет вважає за доцільне доповнити пропозиції та зауваження, подані до Порівняльної таблиці, такими поправками:

1) Пункт 1 розділу I Законопроекту викласти в такій редакції:

«1) у Господарському процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436):

статтю 321 викласти в такій редакції:

«Стаття 321. Порядок і строк подання заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами

1. Заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами може бути подано:

1) з підстави, визначеної пунктом 1 частини другої статті 320 цього Кодексу, - учасниками справи протягом тридцяти днів з дня, коли особа дізналася або могла дізнатися про існування обставин, що стали підставою для перегляду судового рішення;

2) з підстави, визначеної пунктом 2 частини другої статті 320 цього Кодексу, - учасниками справи протягом тридцяти днів з дня, коли вирок (ухвала) у кримінальному провадженні набрав (набрала) законної сили;

3) з підстави, визначеної пунктом 3 частини другої статті 320 цього Кодексу, - учасниками справи протягом тридцяти днів з дня набрання законної сили судовим рішенням, яким скасовано судове рішення, що стало підставою для ухвалення судового рішення, яке підлягає перегляду;

4) з підстави, визначеної пунктом 1 частини третьої статті 320 цього Кодексу, - учасниками справи протягом тридцяти днів з дня офіційного оприлюднення відповідного рішення Конституційного Суду України;

5) з підстави, передбаченої пунктом 2 частини третьої статті 320 цього Кодексу, - особою, стосовно якої постановлено рішення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, не пізніше тридцяти днів з дня, коли така особа дізналася або могла дізнатися про набуття цим рішенням статусу остаточного;

6) з підстави, передбаченої пунктом 3 частини третьої статті 320 цього Кодексу, - учасниками справи протягом тридцяти днів з дня, коли вирок у кримінальному провадженні набрав законної сили.

2. З урахуванням приписів частини першої цієї статті заява про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами може бути подана:

1) з підстави, визначеної пунктом 1 частини другої статті 320 цього Кодексу, - не пізніше трьох років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили;

2) з підстав, визначених пунктами 2, 3 частини другої та частиною третьою статті 320 цього Кодексу, - не пізніше десяти років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили.

Строки, передбачені цією частиною, не можуть бути поновлені, крім строку, передбаченого для перегляду судового рішення за виключними обставинами у зв'язку з рішенням міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною, яке набуло статусу остаточного, після спливу десяти років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили, за умови, що заява про перегляд судового рішення за виключними обставинами подана протягом тридцяти днів з дня, коли така особа дізналася або могла дізнатися про набуття цим рішенням статусу остаточного.

3. Заява про перегляд судового рішення суду першої інстанції з підстав, визначених частиною другою, пунктами 1, 3 частини третьої статті 320 цього Кодексу, подається до суду, який ухвалив судове рішення.

4. Заява про перегляд судових рішень судів апеляційної і касаційної інстанцій з підстав, зазначених у частині третій цієї статті, якими змінено або

скасовано судові рішення, подається до суду тієї інстанції, яким змінено або ухвалено нове судові рішення.

5. Заява про перегляд судового рішення з підстави, визначеної пунктом 2 частини третьої статті 320 цього Кодексу, подається до Верховного Суду і розглядається у складі Великої Палати»;

розділ XI «Перехідні положення» доповнити новим пунктом такого змісту:

«2. Особи, стосовно яких постановлено рішення Європейського суду з прав людини, яке набуло статусу остаточного до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з Рішенням Конституційного Суду України від 14 лютого 2024 року № 1-р(П)/2024 щодо гарантування захисту прав і свобод особи за рішенням Європейського суду з прав людини», та після спливу десяти років з дня набрання законної сили судовим рішенням, яке може бути переглянute за виключними обставинами, мають право протягом тридцяти днів з дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з Рішенням Конституційного Суду України від 14 лютого 2024 року № 1-р(П)/2024 щодо гарантування захисту прав і свобод особи за рішенням Європейського суду з прав людини» звернутися до суду із заявою про перегляд судового рішення за виключними обставинами у порядку, визначеному цим Кодексом»;

2) Пункт 2 розділу I Законопроекту викласти в такій редакції:

«2) у Цивільному процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436):

статтю 424 викласти в такій редакції:

«Стаття 424. Строк подання заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами

1. Заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами може бути подано:

1) з підстави, визначеної пунктом 1 частини другої статті 423 цього Кодексу, - учасниками справи протягом тридцяти днів з дня, коли особа дізналася або могла дізнатися про існування обставин, що стали підставою для перегляду судового рішення;

2) з підстави, визначеної пунктом 2 частини другої статті 423 цього Кодексу, - учасниками справи протягом тридцяти днів з дня, коли вирок (ухвала) у кримінальному провадженні набрав законної сили;

3) з підстави, визначеної пунктом 3 частини другої статті 423 цього Кодексу, - учасниками справи протягом тридцяти днів з дня набрання законної сили судовим рішенням, яким скасовано судові рішення, що стало підставою для ухвалення судового рішення, яке підлягає перегляду;

4) з підстави, визначеної пунктом 1 частини третьої статті 423 цього Кодексу, - учасниками справи протягом тридцяти днів з дня офіційного оприлюднення відповідного рішення Конституційного Суду України;

5) з підстави, передбаченої пунктом 2 частини третьої статті 423 цього Кодексу, - особою, стосовно якої постановлено рішення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, не пізніше тридцяти днів з дня, коли така особа дізналася або могла дізнатися про набуття цим рішенням статусу остаточного;

6) з підстави, передбаченої пунктом 3 частини третьої статті 423 цього Кодексу, - учасниками справи протягом тридцяти днів з дня, коли вирок у кримінальному провадженні набрав законної сили.

2. З урахуванням приписів частини першої цієї статті заява про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами може бути подана:

1) з підстави, визначеної пунктом 1 частини другої статті 423 цього Кодексу, - не пізніше трьох років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили;

2) з підстав, визначених пунктами 2-3 частини другої та частиною третьою статті 423 цього Кодексу, - не пізніше десяти років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили.

Строки, передбачені цією частиною, не можуть бути поновлені, крім строку, передбаченого для перегляду судового рішення за виключними обставинами у зв'язку з рішенням міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною, яке набуло статусу остаточного, після спливу десяти років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили, за умови, що заява про перегляд судового рішення за виключними обставинами подана протягом тридцяти днів з дня, коли така особа дізналася або могла дізнатися про набуття цим рішенням статусу остаточного»;

розділ XIII «Перехідні положення» доповнити новим пунктом такого змісту:

«3. Особи, стосовно яких постановлено рішення Європейського суду з прав людини, яке набуло статусу остаточного до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з Рішенням Конституційного Суду України від 14 лютого 2024 року № 1-р(П)/2024 щодо гарантування захисту прав і свобод особи за рішенням Європейського суду з прав людини», та після спливу десяти років з дня набрання законної сили судовим рішенням, яке може бути переглянуте за виключними обставинами, мають право протягом тридцяти днів з дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з Рішенням Конституційного Суду України від 14 лютого 2024 року № 1-р(П)/2024 щодо гарантування захисту прав і свобод особи за рішенням Європейського суду з прав людини» звернутися до суду із заявою про перегляд судового рішення за виключними обставинами у порядку, визначеному цим Кодексом»;

3) Пункт 3 розділу I Законопроекту викласти в такій редакції:

«3) у Кодексі адміністративного судочинства України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436):

пункт 1 частини другої статті 353 викласти в такій редакції:

«1) суд не дослідив зібрані у справі докази, за умови висновку про обґрунтованість заявлених у касаційній скарзі підстав касаційного оскарження, передбачених пунктами 1, 2, 3 частини четвертої статті 328 цього Кодексу; або»;

статтю 363 викласти в такій редакції:

«Стаття 363. Порядок і строк подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами

1. Заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами може бути подано:

1) з підстави, визначеної пунктом 1 частини другої статті 361 цього Кодексу, - учасниками справи протягом тридцяти днів з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про існування таких обставин;

2) з підстави, визначеної пунктом 2 частини другої статті 361 цього Кодексу, - учасниками справи протягом тридцяти днів з дня, коли вирок (ухвала) у кримінальному провадженні набрав (набрала) законної сили;

3) з підстави, визначеної пунктом 3 частини другої статті 361 цього Кодексу, - учасниками справи протягом тридцяти днів з дня набрання законної сили судовим рішенням, яким скасовано судові рішення, що стало підставою для ухвалення судового рішення, яке підлягає перегляду;

4) з підстави, визначеної пунктом 1 частини п'ятої статті 361 цього Кодексу, - учасниками справи протягом тридцяти днів з дня офіційного оприлюднення відповідного рішення Конституційного Суду України;

5) з підстави, визначеної пунктом 2 частини п'ятої статті 361 цього Кодексу, - учасниками справи протягом тридцяти днів з дня, коли вирок у кримінальному провадженні набрав законної сили;

6) з підстави, визначеної пунктом 3 частини п'ятої статті 361 цього Кодексу, - особою, стосовно якої постановлено рішення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, протягом тридцяти днів з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про набуття цим рішенням статусу остаточного.

2. З урахуванням положень частини першої цієї статті заява про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами може бути подана:

1) з підстави, визначеної пунктом 1 частини другої статті 361 цього Кодексу, - не пізніше трьох років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили;

2) з підстав, визначених пунктами 2, 3 частини другої та частиною п'ятою статті 361 цього Кодексу, - не пізніше десяти років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили.

Строки, передбачені цією частиною, не можуть бути поновлені, крім строку, передбаченого для перегляду судового рішення за виключними обставинами у зв'язку з рішенням міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною, яке набуло статусу остаточного, після спливу десяти років з дня

набрання таким судовим рішенням законної сили, за умови, що заява про перегляд судового рішення за виключними обставинами подана протягом тридцяти днів з дня, коли така особа дізналася або могла дізнатися про набуття цим рішенням статусу остаточного»;

розділ VII «Перехідні положення» доповнити новим пунктом такого змісту:

«6. Особи, стосовно яких постановлено рішення Європейського суду з прав людини, яке набуло статусу остаточного до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з Рішенням Конституційного Суду України від 14 лютого 2024 року № 1-р(П)/2024 щодо гарантування захисту прав і свобод особи за рішенням Європейського суду з прав людини», та після спливу десяти років з дня набрання законної сили судовим рішенням, яке може бути переглянуте за виключними обставинами, мають право протягом тридцяти днів з дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з Рішенням Конституційного Суду України від 14 лютого 2024 року № 1-р(П)/2024 щодо гарантування захисту прав і свобод особи за рішенням Європейського суду з прав людини» звернутися до суду із заявою про перегляд судового рішення за виключними обставинами у порядку, визначеному цим Кодексом»;

4) Розділ II Законопроекту викласти в такій редакції:

«2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування».

На підставі викладеного вище, Комітет з питань правової політики вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з Рішенням Конституційного Суду України від 14 лютого 2024 року № 1-р(П)/2024 щодо гарантування захисту прав і свобод особи за рішенням Європейського суду з прав людини (реєстр. № 11508), поданий Кабінетом Міністрів України, прийняти в другому читанні та в цілому у редакції, запропонованій Комітетом, а також у разі прийняття Законопроекту як Закону доручити Комітету разом з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України здійснити редакційне та техніко-юридичне доопрацювання його тексту.

2. Доповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити голову підкомітету з питань політичної реформи та конституційного права Дирдіна М.Є.

Голова Комітету

Д.В. МАСЛОВ

